

Csurgó és Környéke

KÖZÉLETI ÉS KULTURÁLIS LAP

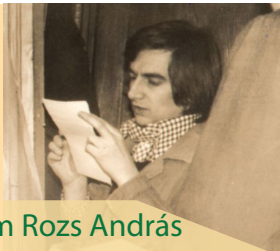
XXXII. évfolyam • 10. szám • 2023. október

www.csurgo.hu

csurgoeskonyeke

Csurgó Város ingyenesen megjelenő havilapja

AKTUÁLIS
2. OLDAL

In Memoriam Rozs András
(1947-2023)

AKTUÁLIS
4. OLDAL

Új, egészséges szabadidő
eltöltési lehetőség

HELYTÖRTÉNET
12. OLDAL

130 éves a "Korona"

56 hősei bebizonyították
számunkra, hogy az összefogás
ereje és a magyar szív mire képes!

6. OLDAL

AKTUÁLIS

A könyv, amely
összeköt

5. OLDAL

AKTUÁLIS

Tájékoztató az
ügyeleti ellátás-
ban bekövetkező
változásokról

8. OLDAL

HELYTÖRTÉNET

Csurgó Csokonai
korában

13. OLDAL

ÉLETMÓD

Rózsaszín
október

15. OLDAL

10 éves a Csurgói Szív Egyesület

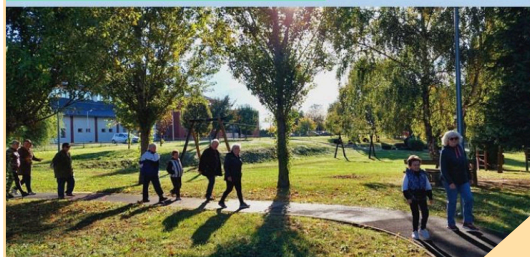

AKTUÁLIS
5. OLDAL

Újra aktív a Gyaloglóklub Csurgón
és a járás több településén

Csurgói Gyalogló
Klub
3.84 km

Csurgói Gyaloglóklub
14 fő | 654909 lépés

AKTUÁLIS
3. OLDAL

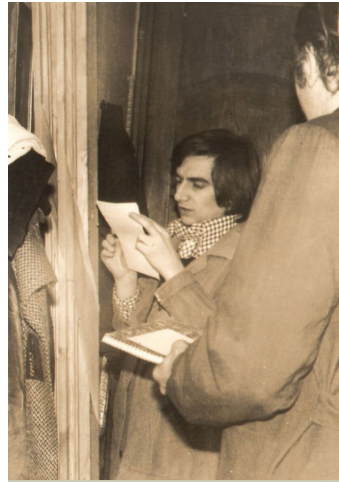
Az aradi vértanúkra emlékezett 2023. október 6-án Csurgó

Az aradi vértanúkra emlékezett 2023. október 6-án Csurgó. Az Aradi Vértanúk emlékoszlopánál Szalai Józsefné Csurgó város Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottságának tagja mondott megemlékező beszédet. Ezt követően Pósa Lajos: Október hatodikán versét Pappné Bek Mária mondta el. Az esemény az emlékezés mécseseinek, valamint koszorúinak elhelyezésével zárult.

CSURGO.HU

In Memoriam Rozs András (1947-2023)

Rozs András 1975-ben, a gyűjtemény átadásakor (CSVHGY Fotóleltára_2083)

Hetvenhat éves korában, 2023. október 13-án elhunyt Rozs András, a Magyar Nemzeti Levéltár Baranya Vármegyei Levéltárának nyugalmazott főlevéltárosa, a csurgói hely-

történeti gyűjtemény egykori gyűjteményvezetője.

Mint ismeretes, a csurgói helytörténeti gyűjtést Papp Imre és felesége kezdték meg az 1960-as évek elején. Létrehozták a Honismereti Szakkört, majd 1975-ben a Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága megnyitotta a Helytörténeti Gyűjteményt. Vezetője – 1975 és 1976 között – Rozs András lett, aki részt vett a Papp Imre tanár úr által gyűjtött anyag átadásában, leltározásában, gondozásában. A későbbiek során folytatta a gyűjtést, távozása után a munkáját Witt Lászlóné Kati néni vette át.

Rozs András 1981-ben került a Baranya Vármegyei Levéltárhoz, ahonnan főlevéltárosként ment nyugdíjba 2007-ben. Kutatásai közé tartozott Pécs és Baranya vármegye

helytörténete, gazdaság-, politika- és társadalomtörténete a 18. századtól a 20. századig, valamint az 1956. évi forradalom és szabadságharc történései Pécsen és Baranya vármegyében. Nyugdíjazása után is aktív maradt, tanulmányokat írt és előadásokat tartott.

PETLÁNOVICS ESZTER

Felhasznált irodalom:

Csurgó Város Helytörténeti Gyűjtemény Adattára.

Dr. Horváth József: Csurgó monográfiája. Csurgó Város Önkormányzata, Csurgó, 2009. p. 369.

In memoriam Rozs András. Magyar Nemzeti Levéltár honlapja. Web: https://mnl.gov.hu/mnl/baml/hirek/in_memoriam_rozs_andras?fbclid=IwAR-2PxLHVyevkFLFvS6XdmB4ZzpuNJoMsVN8Sb8cUMVUCP-kyzu8eMEyCECo (2023.10.20.)

Mohay Réka: Elhunyt Rozs András, nyugalmazott levéltáros. Baranya Vármegyei Hírportál. Web: <https://www.bama.hu/helyi-kozelet/2023/10/elhunyt-rozs-andras-nyugalmazott-leveltaros> (2023.10.20.)

Október 16-a a magyar-székely összetartozás napja

Csurgó - Székelykeresztúr testvériségét hirdetik a magyar-székely zászlók a Hivatal épületén.

A Magyar Országgyűlés 2018. december 12-én hatpárti javaslatára a magyar-székely összetartozás napjává nyilvánította október 16-át, az 1848. évi agyagfalvi székely

nemzetgyűlés kezdőnapját. A határozat célja, a magyarság és a székelység 11 évszázados összetartozásának hangsúlyozása, melynek keretén belül lehetőség van közvetlen ta-

lálkozások, megemlékezések, konferenciák szervezésére, és a két nép történelmének eseményeihez kapcsolódó emlékművek állítására is.

A székelység, bár eredete máig vitatott, egy olyan magyar nyelvű, magyar tudatú népcsoport, melynek hagyományvilágában máig élénken él a magyar-hun-székely örökösödés tudata. Történelmi említésükkel először a 12. században találkozhatunk, majd konkrétan Erdélyben, 1250-ben IV. Béla király oklevelében van írás a székelyekről.

A székelyeket gyakran mosuk össze az egész Erdéllyel, de a valóságban a Székelyföld csak Erdély területének egy részét teszi ki. Míg Erdélyben a magyarok és a románok is vármegyékben éltek, addig a székelyek területi egységként székelyeket állítottak fel. Ebben az időszakban a történelmi szé-

kelység főként az alábbi székely köré csoportosultan foglalta el a helyét: Udvarhelyszék, Csík-szék, Háromszék, Maros-szék és Aranyosszék.

A minden év október 16-ára kitűzött magyar-székely összetartozás napja, annak az 1848. október 16-18-án, a hargitai Agyagfalván megtartott székely nagygyűlésnek állít emléket, melyen 60000 egybegyűlt nyilvánította ki egyetértését és támogatását a magyar kormány Erdélyt Magyarországgal egyesítő törvénye mellett.

Napjainkban a két nép összetartozásának bizonyítéka-ként és erősítéseként szinte minden magyar településnek van erdélyi, ezen belül székely tesvértelepülése is. Ennek bizonyítakaként középületeiken legtöbbször a magyar mellett ott találjuk a kék-arany székely zászlót is.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Újra aktív a Gyaloglóklub Csurgón és a járás több településén

„A gyaloglás bármely életkorban elkezdhető, olcsó és egyszerű sport, hasznos és tartalmas időtöltés, mindenkinek ajánlható kortól és edzettségi szintől függetlenül.”

Monspart Sarolta

Az országsszerte gyalogló idősök klubhálózatba történő szervezése Monspart Sarolta, a Nemzet Sportolója, világbajnok tájfutó, az Idősek Tanácsának tagja kezdeményezésére kezdődött el 2017-ben. Elképzelése az volt, hogy összefogja és közösséggé formálja a gyaloglóklubokat, ezzel lehetőséget biztosítva a testmozgás örömeinek átélésére és a kortárs kapcsolatok erősítésére. Az alapító elhunytát követően a hálózat szervezését, bővítését a Monspart Sarolta Egészséges Életmóddért Alapítvány végzi. Tekintettel arra, hogy céljai a kormányzat törekvéseivel egyezők, a Kulturális és Innovációs Minisztérium Családokért Felelős Államtitkársága a kezdetektől tevőlegesen támogatta a hálózatot. Az Országos Gyalogló Idősek Klubja szabadidős mozgalomként működik, 2023 nyár végéig már több mint 170 klub csatlakozott a hálózathoz. Bár a covid időszak rányomta a bélyegét az országos szervezet tevékenységére, a korlátozások feloldása után megújult erővel indult újtárá. A klubok vezetői szóróanyagokat, szakmai kiadványokat, havi rendszerességgel hírleveleket

kapnak, számukra klubvezetői mentornapot, illetve a hálózat egészének országos vagy regionális találkozót rendeznek.

A Csurgói Gyaloglóklub 2019-ben alakult, csatlakozva az országos hálózathoz. Ezzel együtt jelenleg 11 (alsóki, csurgói, Együtt Egymásért, Margaréta, Őszirózsa, porrogi, porrogszentkirályi, somogy-csicsói, Iharosi Hagyományőrző Hangulat, szentai, csurgónagymartoni) Gyaloglóklub működik a járásban. A klubok taglétszáma átlagosan húsz fő, ami folyamatosan bővül. A

Csurgói Gyaloglóklub vezetője Zabundia Szilvia. A klubok heti rendszerességgel szervezik programjaikat, melynek kiemelt célja a tevékeny idősödés elősegítése, ezzel együtt az emberek életminőségének javítása, testi-lelki egészsége, az öngondoskodás szakaszának meghosszabbítása. Tevékenységük az idősekről pozitív képet mutat be, amely a fiatal generációknak is példaként szolgál.

A csurgói klub szeptember 28-án toborzó rendezvényt szervezett, melyen ösztönözni

kívánták, hogy minél többen csatlakozzanak a Csurgón és környékén megalakult Gyaloglóklubokhoz, megéreztetve ezzel a közösség támogató erejét. A találkozón részt vett Szászfalvi László országgyűlési képviselő, Füstös János Csurgó város polgármestere, valamint Monspart Zsolt, az alapító testvére.

A klubok tartalmas tevékenységét nyomon követhetjük a közösségi média oldalán. A járásban működő klubok várják az új tagok jelentkezését.

BV

Csurgói Gyalogló Klub

3.84 km

Csurgói Gyaloglóklub
14 fő | 654909 lépés

35 / 116
Sikeresen | Lépések

1409	3,84	77
Car	km	Min

2023.10.16.

Új, egészséges szabadidő eltöltési lehetőség

A hűvösebb idő beköszöntével elérkezett a szaunázás időszaka is. A szaunázás nem csak wellness szolgáltatás, számos pozitív egészségügyi hatása is van. A meleg levegő élénkíti a vérkeringésünket, izzadni kezdünk, szervezetünkben elkezdnek kiürülni a méreganyagok, beindulnak az anyagcsere-folyamatok, és a hő hatására erősödik szervezetünk öngyógyító képessége is. Ráadásul a szauna melegének hatására a szervezetben endorfin termelődik,

amely csökkenti a stressz káros hatásait, javítja a közérzetet, így jobban fogunk aludni is. A forró levegő és a jeges fürdő kombinációja további pozitív hatásokkal rendelkezik: az erek kitágulása, majd összehúzódása kondicionálja a keringést, regenerálja az ereket, az egész szervezetet rugalmassá teszi a kötőszövetet, feszesíti, fiatalítja a bőrt. A meleg mellett tehát az intenzív hőmérsékletváltozás is része a szauna gyógyító hatásának.

Mindezeket a pozitív hatásokat gyönyörű természeti környezetben élhetjük át június óta a VERZOL Szaunaházban, amely Gyékényesen, a Kétkő Kempingben a Kotró kavicsbányató közvetlen partján fekszik. A fatüzelésű, 30 fő befogadóképességű szaunaház előre tervezett programok és igény szerint működik. A szaunamesterek által vezetett professzionális programok fürdőruhamentesek, de szaunatorölköző, szaunalepedő használható, amelyet a helyszínen is tudnak biztosítani. A programok között a teljesen zárt pihenőrészben tölthetjük el időnket. A szaunaház kiváló lehetőséget nyújt akár egyedül, akár társaságban szeret valaki szaunázni. A helyszín alkalmas csapatösszetartó programok, céges rendezvények, családi események lebonyolítására, valamint baráti társaságoknak, az egészséges szabadidő eltöltésének egyik helyszínévé.

A programokon való részvétel előzetes regisztrációhoz kötött.

Kétkő Kemping
8851 Gyékényes, Petőfi S. u. 100.

VERZOL
SZAUHAZ

Tel: +36 30 447 4370
+36 30 388 6716

e-mail: verzolszaunahaz@gmail.com
facebook: [Verzol Szaunaház Gyékényes](https://www.facebook.com/VerzolSzaunahazGyékényes)

Az Idősek Napja alkalmából köszöntötték Csurgó szépkorúit

Az Idősek Napja alkalmából köszöntötték Csurgó szépkorúit október 5-én délután. Füstös János polgármester köszöntőjében elmondta: Hálásan köszönjük az előttünk járók

tapasztalatát, példamutatását és szeretetét, mellyel bennünket fiatalabb generációkat tanítanak és segítenek. Köszönjük továbbá, hogy hosszú évtizedeken keresztül hozzájárultak,

és hozzájárulnak ahhoz, hogy városunk jelen értékeivel büszkélkedhessen.

Köszönöm és gratulálok ugyanakkor a Csurgói Városi Szociális Intézmény vezetőjének, és valamennyi dolgozójának, hiszen kötelezettségükön felül is azon fáradoznak, hogy egész évben különböző programokkal, rendezvényekkel, jókedvvel és szeretettel töltsék meg településünk szépkorúinak mindennapjait. Büszkén gondolunk arra, hogy 2017-ben és 2019-ben is elnyerték az Idősbarát Önkormányzat díjat. Gratulálok továbbá a kitün-

tetteknek. Hosszú nyugodt életet, és jó egészséget kívánok! - tette hozzá.

Az eseményen kitüntetésben részesült a Csurgói Városi Szociális Intézmény klubjának két legidősebb tagja Schmiédl Józsefné és Pongor László, valamint az intézmény dolgozói közül Bogdán-Balog Pongrácz Piroska és Horváth Margit a házi gondozásban nyújtott lelkiismeretes, áldozatos munkájáért. A délután során a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola tanulói és Bradics Jácint énekes szórakoztatta a közönséget ünnepi műsorával. SZB

10 éves a Csurgói Szív Egyesület

2023. szeptember 23-án nagyszabású rendezvény keretében ünnepelte fennállásának 10. évfordulóját a Csurgói Szív Egyesület. A máramár 80 tagot számláló civil szervezet 2013-as megalakulásával csatlakozott a Dr. Orbán Csaba nagytáti kardiológus főorvos által alapított Magyar Szív Egyesületek Országos Szövetségéhez.

Az egyesület első elnöke, Dr. Bojtor Éva után, 2016-ban vette át a vezetést a jelenlegi

elnökség. A civil szervezet alapító okiratban megfogalmazott működésének célja és feladata:

A szívbetegség, valamint az egészséges személyek egészségfenntartása, a korszerű életvitelre vonatkozó ismeretek terjesztése, egészségnevelési programok szervezése, ismeretterjesztés, kulturális tevékenység.

A 10 év óta működő egyesület jubileumi rendezvényét megtisztelt jelenlétével és

ünnepi köszöntőt mondott Szászfalvi László országgyűlés képviselő, valamint Füstös János Csurgó Város polgármestere is. Ezt követően került sor

Vargáné Hegedűs Magdolnának, az egyesület elnökének vetítőképes beszámolójára, melyben a szervezet elmúlt évtizedének programjait, rendezvényeit és eredményeit mutatta be.

Az esemény fő szereplőjeként Dr. prof. Papp Lajos szívsebész előadása következett, melyben a hosszú élet titkainak megfjtéséhez adott segítséget. A professzor előadásában kifejtette, hogy az egészséges, hosszú élet titka négy fő dologban rejlik. A tiszta levegőben, a tiszta vízben és ételben, a tiszta lelkiismeretben és a mozgásban. Továbbá felhívta a hallgatóság figyelmét a túlzott gyógyszerfogyasztás elkerülésére is.

A rendezvény hivatalos részét kulturális programként Decsi Csaba szívhez szóló énekei zárták, majd kötetlen beszélgetéssel és állófogadással ért véget a jubileumi esemény.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

A könyv, amely összeköt

450 let prve tiskane knjige na ozemlju današnje Slovenije

Mednarodna strokovna konferenca
25. avgust 2023
Lendva, Mestna hiša

Odprijetje razstave
26. avgust 2023 ob 11. uri
Lendva, Muzej meščanstva, tiskarstva in dežnikarstva

450 éves az első nyomtatott könyv a mai Szlovénia területén

Nemzetközi tudományos konferencia
2023. augusztus 25.
Lendva, Városháza

Kiállításmegnyitó
2023. augusztus 26-án, 11.00
Lendva, a Polgárosság, Nyomdászat és Emnygyártás Múzeuma

Városunk többször is részt vett horvát szomszédainkkal közös pályázatban, „A folyó, ami összeköt” címmel. Mint nemrég kiderült, nemcsak a folyó köthet össze két szomszédos nemzetet, hanem akár egy könyv is.

Ezt a könyvet, Kulcsár György Postilla c. prédikáció-

gyűjteményét csaknem 450 éve, 1574-ben nyomtatták Alsólendván (ma: Lendva, Szlovénia). Olyan népszerű volt a maga korában, hogy még kétszer kiadták Bártfán. A lendvai első kiadásból világszerte mindössze 23 példány maradt, ezek egyikét a csurgói gimnázium Nagykönyvtára őrzi. Az

értékes nyomtatványt Csire István nagybajomi református lelkész ajándékozta az iskola könyvtárának 1882-ben. A ronggyá olvasott kötetéről a restaurálás során derült ki, hogy három kötése volt, s a legelső egy magyar nyelvű kódextörédeket rejtett.

Lendván, a Városházán 2023. augusztus 25-én a Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ, a Lendvai Galéria-Múzeum, a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet és Lendva Község társszervezésében lezajlott a „450 éve jelent meg az első nyomtatott magyar könyv Alsólendván a reformáció idején” című nemzetközi tudományos konferencia. Violáné Bakonyi Ibolya, a csurgói református gimnázium könyv-

tárosa meghívott előadóként a csurgói példány tulajdonosait, történetét, jellemzőit ismertette, s a nevezetes könyvet mint a két város kapcsolatának jellempét mutatta be. Az esemény megteremtette Csurgó és Lendva kulturális együttműködésének lehetőségét is.

CSURGO.HU

Szakmai kirándulás keretében látogatott Csurgóra az N-RTE

A Nagyatád-Rinyamente Turisztikai Egyesület idén is megrendezte szakmai kirándulását, ahol Csurgó Város Önkormányzata is egyesületi tag. A szakmai túra során a partne-

gvenzetéssel bemutatták számunkra a Zarándokhelyet, a Csokonai Emlékhelyet, valamint a nemrégiben elkészült alagutat és történeti kiállítást. Füstös János polgármester a látoga-

rekhez közösen látogattak el, annak céljából, hogy a tagok minél jobban megismerhessék egymást és egymástól minél többet tudjanak tanulni. A túra helyszínei között a csurgói Történelmi Park is szerepelt, ahol nagy szeretettel fogadták az egyesületet és egy rövid ide-

tásról elmonda: A Történelmi Park állomásait vendégeink nagy érdeklődéssel tekintették meg. Nagyon örülünk, hogy egy olyan összetartó közösség része lehetünk, ahol a tagok egymás kölcsönös segítése a cél.

SZB

Teljesen megújul Csurgó Város Önkormányzatának udvara

Ez év végéig teljesen megújul Csurgó Város Önkormányzatának udvara! A „Fenntartható fejlődést elősegítő beruházások Csurgó központi városrész akcióterületén” elnevezésű TOP pályázat keretében a Hivatal udvara és a környezetében lévő önkormányzati ingatlan egybenyitásával parkosított, nyitott, zöld felület létrehozása valósul meg. Füs-

tös János polgármester kiemelte: A parkban a parkolóhelyek mellett, közlekedést segítő sétatányok, parkosított szigetek létesülnek, továbbá utcabútorok kerülnek kihelyezésre. Az esztétikai és funkcionális szempontból is fontos beruházás munkálatai gondos kivitelezés mellett, jó ütemben haladnak. Régi álmunk válik ezzel valóra!

SZB

Minden lámpatest világitani fog a téli időszakban

Csurgó város polgármestere Facebook oldalán hívta fel a figyelmet a legutóbbi képviselő-testületi ülés egy fontos döntésére az alábbiak szerint:

"Tisztelt Csurgóiak!

Ezúton is tájékoztatom a Tisztelt Lakosságot, hogy Csurgó Város Önkormányzatának képviselő-testülete az október

26-ai napon megtartott képviselő-testületi ülésén döntött arról, hogy 2023. december 15-től a téli időszakban, a korábbiak szerinti szolgáltatás eredeti mértékének megfelelően minden közvilágítási lámpatest visszakapcsolásra kerül. Köszönjük türelmüket és megértésüket!"

SZB

56 hősei bebizonyították számunkra, hogy az összefogás ereje és a magyar szív mire képes!

Az 1956-os Forradalom és Szabadságharc tiszteletére tartottak megemlékezést október 23-án Csurgón. Az esemény az Országzászlónál ünnepélyes zászlófelvonással vette kezdetét, mely után az emlékezők fákllyakkal vonultak az '56-os emlékműhöz, ahol elhelyezték a megemlékezés koszorúit. Az ünnepségen közreműködött a Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium, valamint a Városi Önkéntes Tűzoltóság. A megemlékezésen ünnepi beszédet mondott Füstös János Csurgó Város polgármestere, akinek ünnepi gondolatait alább közöljük:

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Tisztelt Emlékezők!
Nagy tisztelettel köszöntöm mindannyi-

ukat, akik eljöttek az 1956-os forradalom és szabadságharc alkalmából rendezett megemlékezésünkre. Megkülönböztetett

tisztelettel köszöntöm Pápa Erzsébetet, Pápa János 56-os csurgói hősünk leányát és annak családját. Október 23-a nem csak

a forradalom emléknapja, hanem ténylegesen is a magyar szabadság ünnepe. Az ott megfogalmazottakra azonban sokáig, egészen 1989. október 23-ig várni kellett. Azóta ez a jeles nap kettős nemzeti ünnep is egyben, az 56-os forradalom mellett az 1989-es Magyar Köztársaság kikiáltásáról is megemlékezünk.

Emlékezni gyűltünk össze ma itt Csurgón, emlékezni az 1956-os eseményekre, történésekre. Azért, hogy újra és újra elmondjuk utódainknak és a világnak, hogy minket, magyarokat milyen végtelen nagy sérelmek értek, milyen nagy veszteségeket kellett elszenvednünk.

A mai napon emlékezünk a nemzet egységére, a hősiességére, a bátorságra, a hűségre, és az áldozatkészségre. Emlékezünk saját hazánk nagyszerűségére, és emlékezünk azokra, akik elismerést, megbecsülést és dicsőséget szereztek a magyar névnek.

Dicsőséget szereztek Csurgónak!

1956 a magyarság legnagyobb ünnepe is egyben, Csurgótól-Záhonyig vagy New Yorktól-Melbourne-ig mindenkinek egyszerre dobban a szíve október 23-án. Ezen a napon annak a múltnak tisztelgünk, és arra a múltra emlékezünk, amikor - Márai Sándor szavai szerint - „Meghasadt az ég-bolt, mert egy nép azt mondta „Elég volt”. A magyar népnek elege volt a zsarnokságból és az elnyomásból. Elődeink az életükért, a szabadságukért szálltak szembe az elnyomókkal. Azt mondták, hogy elég volt a félelemből, elég volt abból, hogy a zsarnokok kivétel nélkül mindenkitől elvettek valamit.

Mi, magyarok 1956. október 23-án szinte varázsütésre álltunk talpra, és nem álltunk meg félúton, nem fogadtuk el a hruscsovi alkuk világát, nem fogadtuk el a jugoszláv mintájú szocializmust, hanem valódi szabadságot és függetlenséget, valódi nemzeti önrendelkezést akartunk. Csupán néhány óra alatt megbukott a kommunizmus, néhány nap alatt megalakult a nemzetőrség, létrejöttek a munkástanácsok, újraéledtek a pártok, felállt a demokratikus kormány, kiléptünk a Varsói

Szerződésből.

Tisztelt Emlékezők!

Minden évben újra és újra találkozunk, a koszorúzókat elhelyezik a megemlékezés koszorúit és virágait, elhangzik az ünnepi beszéd, az iskolások emlékműsora pedig feleleveníti a történelmet, a történeteket, majd hazamegyünk.

Valóban csak erről szól 1956? Közel hét évtized elmúltával, 2023-ban vajon lehet-e és ha igen, akkor mi lehet 56 üzenete? Jól ismerjük a hármas üzenetet: a szabadságvágy, a függetlenség, a hazaszeretet. De hogy értelmezhető ez napjainkban? Megmutatja-e a helyes irányt ma is, hogy a szív, az összetartozás és a hazamire képes? Mit tennének, vajon mit csinálnának most ők az 56-os hősök, 2023 októberében Csurgón, Magyarországon és a világon?

Ha napjainkban néha-néha úgy éreznénk, hogy kifordult sarkából a világ, amikor a világ 24 országában harcok dúlnak, ropognak a fegyverek, érdekek állnak egymással szemben, vajon most mi lenne erre az ő válaszuk?

Azt gondolom, hogy nekünk október 23. vigaszt is nyújt, utat mutat és hitet ad. Belőle erőt és reményt meríthetünk. Megmutatja, hogy a szabadságért, minden generációnak, - a jelen eseményeinket követve - szinte naponta meg kell küzdenie. Mert az emlékezés fáj, ám erőt ad. A múlt pedig szomorú és olykor véres, de utat mutat és hittel tölt el.

Tisztelt Emlékezők!

Az 1956-os események nemcsak Budapesten, hanem hazánk valamennyi településén, itt Csurgón is zajlottak. Itt is folyt a küzdelem a szabadságért, megalakult a Forradalmi Járási Bizottság. Gyorsan terjedtek a budapesti és az országos történések hírei és egyre többen szerettek volna tenni az igazi demokráciáért, a népakarat igazi érvényesítéséért. Református lelkes, vasúti tisztviselő, tanárok, egyéni parasztok, földművesek és diákok. Szüleinkkel, nagyszüleinkkel, dédszüleinkkel közösen küzdöttek a diktatúra ellen, mert szerettek volna egy szebb jövőt nekünk, az utódoknak.

56 hősei bebizonyították számunkra, hogy az összefogás ereje és a magyar szív mire képes! Kulcsszavaik pedig ma is fülünkben csengenek: szabadság, testvériség és szeretet. Mindez összekötötte a fővárost a vidékkel, Budapestet Csurgóval, a diákokat a munkásemberrel, a pesti srácokat a csurgói és alsóki földművesekkel. A különbözőségük ellenére egy közös volt ben-

nük, valamennyien a szabadságot akarták.

A szabadságért azonban nagy árat fizettek, Pápa János bácsi az 56-os forradalom egyik csurgói vezetőjének a szavai szerint itt Csurgón is megszenvedtük 56-ot. Testileg és lelkileg is.

Kedves Csurgóiak, kedves Vendégeink!

A mai megemlékezés azt is megmutatja, hogy volt értelme küzdeni a szabad választásokért, volt értelme küzdeni a határon túl élő magyarokért, hogy volt értelme megőrizni az 56-os forradalom emlékét. Volt értelme megőrizni a hitet, hogy van a világban egy erkölcsi rend, amely végül mindent és mindenkit odahelyez, ahová való. Volt értelme őriznünk mindazokat a célokat, amelyekért 1956 hősei küzdöttek, mert azt mi, mai magyarok most megvalósíthatjuk. Igaz több évtizedet kellett várunk, de végül minden a helyére került.

Nem véletlenül mondja Széchenyi István, hogy „...a népek leginkább olyankor mutatják ki karakterüket, amikor azon a ponton állnak, hogy szabadságukat elveszítsék, vagy nemrég veszítették el, és vissza akarják nyerni”. Ezek az októberi-novemberi napok ilyenek voltak.

Miért kell ünnepelnünk? Miért kell a nemzeti ünnep? Azért, hogy legyen bennünk haza és nemzet iránti szeretet. Mert, ha nincs, akkor csupán egy közös területen élő lakosság vagyunk mindössze. Ezért volt fontos akkor és ma különösen, hogy ne váljunk gyáva néppé. Gyáva népnek, nincs hazája tartja a mondás. Drámai helyzetek, erős ellenfelek mindig is voltak és lesznek is. 56 arra is emlékeztet minket, ha két út közül választhatunk, válasszuk a nehezebbet. Mi magyarok évezredek óta mindig a nehezebb úton indultunk el. Ahogy 56-ban a diktatúra helyett a szabadság, úgy napjainkban is a bevándorlók helyett saját gyermekeink felnevelését választjuk, a feltett kéz helyett a határvédelmet valósítjuk meg.

Engedjék, meg hogy beszédemet Pápa János gondolataival fejezzem be, mely az ő általa írt Megszenvedtem 56-ot című könyv utolsó mondatai is egyben.

"Örültem, hogy megélhettem a rendszerváltást, de ami itt történik "56égisze alatt, azzal nem tudok egyetérteni. Élni sokféleképpen lehet, de csak szabadon érdemes!"

Köszönöm, hogy meghallgattak!

Csurgó, 2023. október 23.

Füstös János
polgármester

Csurgó Város Polgármesterétől
8840 Csurgó, Széchenyi tér 2.
Telefon: 82/471-388
Fax: 82/471-095
e-mail: polgarmester@csurgo.hu

Hivatali Kapu azonosítók:
Hivatal rövid neve: CSURGOONK
KRID: 651130331

Tájékoztató az ügyeleti ellátásban bekövetkező változásokról

Tisztelt Csurgói Lakosok!

2023. november 1-től Somogy vármegyében is **elindul az új ügyeleti ellátás**. Ettől a naptól az Országos Mentőszolgálat (a továbbiakban: OMSZ) látja el az ügyeleti alapellátást. Ez a változás nagyban fogja érinteni a csurgói járás lakosait, tekintettel arra, hogy az új ügyeleti rendszer elindulásával egyidejűleg **megszűnik Csurgón a háziiorvosi ügyeleti ellátás**.

Az OMSZ képviselői 2023 októberében –a lakosság tájékoztatását csak röviddel megelőzően- állították kész tények elé Csurgó Város Önkormányzatát, és ekkor **közölték csak, hogy Csurgón 2023. november 1-től megszüntetik az ügyeleti ellátást**.

Csurgó Város Önkormányzata **tárgyalásokat kezdeményezett** az OMSZ képviselőivel annak érdekében, hogy Csurgón továbbra is működjön az ügyelet, azonban az OMSZ a járás Önkormányzatait teljesíthetetlen feltételek (az ügyeleti napok 130 %-ának megfelelő számban ügyeletet vállaló orvosok biztosítása) elé állította.

Szászfalvi László Országgyűlési Képviselő Úr a **Belügyminisztérium illetékes államtitkárát is felkereste** a csurgói ügyelet további működtetése érdekében, de az Ő megkeresésére sem érkezett a mai napig pozitív válasz.

Az orvoshiány a csurgói és a nagyatádi járást is nagyban érinti. Sajnálatos tény, hogy a két járásban összesen csak annyi háziorvos dolgozik, amennyi egy ügyeleti ellátási helyszín működtetéséhez elegendő. Az OMSZ döntése alapján és az Önkormányzat tiltakozása ellenére ez az ügyeleti ellátási helyszín Nagyatád lett.

Az új ügyeleti rendszer tehát Somogy vármegyében 2023 novemberétől sajnos úgy fog elindulni, hogy Csurgón nem lesz háziiorvosi ügyeleti ellátás.

Az egyeztetéseket Csurgó Város Önkormányzata, és Szászfalvi László Országgyűlési Képviselő Úr tovább folytatja, és közös erővel küzdünk azért, hogy mielőbb újra tudjon indulni az ügyeleti ellátás Csurgón.

2023. november 1-től az ügyeleti ellátás tekintetében a következő változásokról tájékoztatom Önöket:

Az **ügyeleti** ellátás egységesen a **1830-as telefonszámon** érhető el, míg a **mentőket** továbbra is a központi **112-es** segélyhívó számon kell hívni.

A következő oldalon az ügyeleti ellátással kapcsolatos fontosabb időpontokat, elérhetőségeket olvashatják.

A csurgói járás háziiorvosi ügyeleti ellátását 2023. november 1-től

hétköznapokon délután 16:00 és este 22:00 óra között,

hétfőn és ünnepnapokon pedig reggel 8:00 és délután 14:00 óra között a nagyatádi telephely biztosítja!

A háziiorvosi ügyeleti rendelés a fenti időszakokban az alábbi ügyeleti ponton vehető igénybe 2023. november 1-től:

Cím: 7500 Nagyatád, Tallián A. u. 2/A.

Az éjszakai sürgősségi ügyeleti ellátás 2023. november 1-től

hétköznap este 22:00 és reggel 8:00 óra,

hétfőn és ünnepnapokon délután 14:00 és reggel 8:00 óra között vehető igénybe Kaposvár, Marcali, Nagyatád, és Siófok kórházaiban.

Cím: 7400 Kaposvár, Tallián Gy. u. 20-32.

8700 Marcali, Széchenyi u. 17-21.

7500 Nagyatád, Tallián A. u. 2/A.

8600 Siófok, Semmelweis u. 1.

A gyermekek ügyeleti ellátását

a járásközponti **ügyeleti pontokon, azok működési idejében, továbbá a**

Somogy Vármegyei **Kaposi Mór Oktató Kórház** földszinti **gyermekgyógyászati szakrendelőjében** (7400 Kaposvár Tallián Gy. u. 20-32.)

hétköznapokon délután 16.00 és este 22.00 óra,

hétfőn és ünnepnapon reggel 8.00 és este 22.00 óra között végzik.

A központi telefonszám a teljes ügyeleti időszakban, a gyermekek esetében is 1830.

Az Országos Mentőszolgálat mentésirányítási rendszerével integrált ügyeleti irányítás keretében hatékony és szakszerű **telefonos tanácsadás áll rendelkezésre a gyermek- és felnőtt ellátásban is.** Az ügyeleti hívások kezelése rögzített vonalon, beteg- és minőségbiztosítási szempontokból visszakövethetően, az aktuális szakmai betegosztályozási irányelveknek megfelelően történik.

Csurgó, 2023. október 24.

Tisztelettel:

Füstös János sk.
polgármester

Inke és Bözöd - testvér-települési találkozó

2023. augusztus 22-én Inkére látogatott vendégségbe az erdélyi testvér-településünk, Bözöd küldöttsége.

A Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt., „Magyar-magyar közösségi kapcsolatok támogatása” programok című pályázati felhívásra az Önkormányzat pályázatot nyújtott be. Örömmel értesültünk, hogy pályázatunk nyert és így az Alaptól 1.000.000.-Ft vissza nem térítendő támogatást kaptunk a programok lebonyolítására.

Igyekeztünk egy élményekben gazdag programsorozatot összeállítani, ebben az évben lakóhelyünk szűkebb környezetében a Csurgói Kistérségben kirándultunk. Az együtt töltött négy napon ellátogattunk Csurgóra, Órtilosra és

Gyékényesre. Sok-sok vidám óra van mögöttünk, érdekeséggel, hagyományokkal, kultúrával gazdagítva.

Augusztus 23-án, szerdán, Csurgón a történelmi park megtekintésével kezdtük a kirándulásunkat, ahol a Csokonai kiállítás volt a fénypont, idegenvezetőnk, Violáné Bakonyi Ibolya ismertette meg velünk

Csokonai életútját, a csurgói éveit, majd a Református Gimnáziumba látogattunk, ahol a csodás könyvtárat, a parkot mutatta be csoportunknak

Ibolya. Ebédelni a Fehérló étteremben voltunk, Ilia Csaba vendéglős nagy szeretettel fogadott bennünket, finom étellel és rögtönzött pálinka és bor mustrával. Ezt követően a csurgói fürdőben folytattuk a napot, fürdőzés és wellness pihenéssel.

Augusztus 24-én, csütörtökön, Órtilosba látogattunk, Kelei Zita polgármester asszony fogadta a csapatot, ahol a helyi tájházat, a Szent Mihály hegyi katolikus templomot és a Dráva partot látogattuk meg, idegenvezetőnk, Tóthné Iváncsics Gyöngyi alpolgármester asszony volt.

Délután a gyékényesi tónál fürdőzéssel töltöttük a napot.

Augusztus 25-én, a pénteken, a helyi halastónál piknikezés, közös főzés, beszélgetés, horgászat töltötte ki a napunkat, este zenés- táncos rendezvénnyel kedveskedtünk vendégeinknek.

Vendégeinek augusztus 27-én, vasárnap reggel 8 órakor indultak vissza Bözödre. Hálás szívvel köszönték a felejthetetlen napokat, a gazdag

programokat. Elmondták, hogy nagyon megható és egyben kellemes órákat töltöttek velünk, csodálattal beszéltek falunkról és a kistérségről.

Jövőre, Bözödon találkozunk!

HORVÁTH BEÁTA
SZERVEZŐ

BETHLEN GÁBOR
Alap

KÉSZÜLT
A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

155 éve Csurgón született a híres festőművész, Bosznay István

Bosznay István: Falusi utca

„Tehát Csurgón születtem, a régi Csurgón, amelynek még megvolt a maga különös, érintetlen dunántúli magyar karaktere. Ez a pittoreszk, színes hatásokban gazdag milió, a nép, az ő tarka, festői viselkedésével, mind erősen hatottak rám. Amint mondani szokás: ezek alapozták meg ifjúságomat, az ifjúkon impressziók pedig, ugyebár, a legerősebbek, az embert legtovább kísérik el.” - nyilatkozta 1910-ben a Művészet című folyóiratnak csurgói gyermekéveiről a híres festő.

Bosznay István magyar festőművész, képzőművészeti főiskolai tanár, kormányfőtanácsos, 1868. október 19-én született Csurgón, a mai Csokonai utcában. A csurgói református születési anyakönyv 1868/43. számú bejegyzése szerint édesapja Bosznay István gimnáziumi tanár és felszentelt pap, édesanyja Godány Mária volt.

Gimnáziumi éveit még Csurgón töltötte,

majd a budapesti Mintarajziskolában tanult, olyan tanároktól, mint Greguss János vagy Székely Bertalan. Később ösztöndíjasként megjárta Németország, Hollandia, Olaszország és Anglia festőműhelyeit is. Hazatérte után rajtanárként Debrecenben helyezkedik el, majd pár év múlva már a Képzőművészeti Főiskola tanárai között olvashatjuk a nevét.

Folyamatos festészetének kedvenc témái között szerepelnek a dunántúli, köztük a csurgói erdők, berkek, dombos-hegyes vidékek és a Balaton is. Mindezek mellett téli tájképek, virágok és falusi utcaképek is helyet kaptak alkotásain. Stílusát tekintve a naturalista festők közé sorolják, mivel legtöbb munkáját a természethű naturalizmus jellemzi.

Még harminc éves sem volt, mikor munkáival már rendszeresen kiállításokon szerepelt, többek között a Múcsarnokban, a

Nemzeti Szalonban, és a Képzőművészeti Főiskolán, valamint külföldön Velencében, Münchenben és Európa több városában is.

Időközben megnősült, feleségül vette a híres, templomépítő csurgói református lelkész Verbay István és az alsoki Sarkady Julianna leányát, Verbay Ilonát.

Bosznay István munkásságát számtalan díjjal, kitüntetéssel ismerték el. 1913-ban Münchenben Kis Aranyérm, 1915-ben Budapesten Állami Kis Aranyérem, 1920-ban Wolfner-díj, 1922-ben Horváth Nándor Balaton-díj, 1923-ban Állami Nagy Aranyérem adományozásával ismerték el sokoldalú tehetségét. Művei napjainkban is megtekinthetők a Magyar Nemzeti Galériában, Csurgói berek című festményének pedig a Csokonai Gimnázium ad otthont.

Bosznay István egy a Csokonai Gimnáziumban őrzött festményen

Bosznay István egy tehetségben gazdag, sikeres életút végén, 77 éves korában, 1944. november 1-én, Budapesten gyomorrákban hunyt el.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Igényeljen Csurgó Kártyát és éljen a kedvezményekkel!

Elfogadóhelyek és a kedvezmények mértéke:

- Sótónyi László Sportcsarnok 20 %	- Csokonai Községi Ház (saját rendezvények) 100 %	- Csokonai Vitéz Mihály Emlékhely 50 %
- Sportcsarnok Kondicionáló terem 20 %	- Városi Könyvtár 100 %	- Gyékényesi Poszeidon Panzió mellett működő tenispálya, strandröplabdapálya és homokfoci-pálya használata 100 %
- Műfüves pálya használata 20 %	- Városi Múzeum 100 %	
- Csurgó város helyi autóbusszjárat 20%	- Történelmi Park (saját rendezvények) 100 %	
- Városi Uszoda 50 %		

<http://csurgo.hu/hu/turizmus/csurgo-kartya>

130 éves a „Korona”

Korona az 1910-es években...

1893. október 22. délután két óra. Csinos hölgyek és urak hosszú sora vonul be ajtónyitás után a „VENDÉGLŐ A MAGYAR KORONÁHOZ” friss, mész illatú termeibe. Ekkor már Kotyi József primás és cigányzenész bandája vígan húzta a nótákat az érkező vendégek üdvözlésére. Az épület éttermi és a kávézó helyiségei zsúfolásig megteltek, hiszen Csurgó egész közössége kíváncsi volt a település eddigi legnagyobb és legszebb épületére.

A máig Korona néven ismert épület nagyszabású építésének első lépéseként Postek Antal községi bírósági és Szabó Antal községi jegyző 1893. április hó 9-én kelt levelükben kértek engedélyt a főszolgabírói hivataltól, miszerint:

„Csurgó nagyközség szándékozik Csurgó újjáépítésében Széchenyi tér 395 népsorszáma alatt felvett korcsma helyiségül szolgáló házat földig lebontani, és annak helyére az / alatt csatolt tervrajz szerinti új korcsmát építeni.” Ezen a helyen állt térképpel igazolhatóan a „Korona” elődje, a „Fehér ló”, Csurgó egyik állandó italmérési joggal rendelkező vendéglője is.

(A mai Fehérlő vendéglő termében egykoron a Festetics család Daru vendéglője működött.)

A Korona építésének szükségességét főleg az indokolta, hogy az 1867-es kiegyezés utáni országos gazdasági és kereskedelmi élet beindulásával

a csurgói polgárosodás is már egy olyan fokára ért el, hogy társadalmi igény jelentkezett egy új közösségi, kulturális helyszín megépítésére. Ezért a település vezetői tudatos rendezési elhatározással jelölték ki ennek helyét a Széchenyi tér sarkára.

A korcsmának nevezett, eklektikus stílusú „Korona” nagyvendéglő építését az olasz származású, nagykanizsai Roman Morandini építőmester tervei alapján kezdték meg. A község 300ft-ot fizetett a tervekért.

A Korona eredeti alaprajzát a MNL Somogy Megyei Levéltárának „Műszaki dokumentációk a főszolgabírói iratokban” adatbázisában tekinthetjük meg, melyek szerint a földszinten bolt, bormérés, kávéház, étterem, konyha és a vendéglős lakása kapott helyet. Míg az emeleten a nagyterem, a kaszinó, az olvasó és billiárd terem, valamint a nyugati oldalon öt kisebb szálló szoba helyezkedtek el.

Az első írott híreket a Csurgó című újság, 1893. szeptemberi számában olvashatjuk, melyben beszámolnak a szálló rohamos épüléséről. A téglákat a József Attila utcai temető szomszédságában volt Jün-

... és 100 évvel később

ker téglagyárból vásárolták. A kavicsot és a vaselemeket vonaton szállították, majd lovas kocsikkal hozták a helyszínre. A munkálatokon egyszerre több szakember is dolgozott. A szükséges segéderőt napi bérfizetéssel Csurgóról és főként Berzencéről fogadták fel.

Az építkezés folyamatában kisebb viták, problémák is adódtak. Roman Morandini, a Korona tervezője a kialakított 300 Ft tiszteletdíjon kívül, még 50Ft-ot kért, melyet a képviselőtestület elutasított. Az eredeti műszaki átadást 1893. október 1-re tervezték, azonban hibás lépcső és az emeleti nagyterem földemének bizonytalansága és rezonanciája miatt a kaposvári Magyar Királyi Államépítészeti Hivatal csak október 15-én, részlegesen vette át az épületet. Még ekkor sem lett az épület külseje lemeszelve, ugyanis a falakat túl nedvesnek találták.

Az emeletet ezért még nem, de a földszintet így már meg tudták nyitni. Az átadási ünnepséget nagy várakozás előzte meg. Az időközben kiválasztott első bérlő, Bogári Ignác pontosan 130 éve, 1893. ok-

tóber 22-én délután 14 órára tette a hivatalos, zenés, ünnepi vacsorás megnyitót.

A rendezvényen Csurgó minden társadalmi rétegéből voltak érdeklődők. Ámulva csodálták a szépen bebútorozott, tágas termeket, az új edényezettel szépen terített asztalokat. A Korona vendégköre így a helyi és a vidéki vendégekkel is rohamosan bővült. Ezért aztán a bérlő, Bogári Ignác a vendégek elé minden Csurgóra érkező vonathoz a saját fiákerét küldte le, csekély 30 korona viteldíj ellenében.

Mindezek ellenére azonban a tisztasággal és a kiszolgálással is meggyűltek a bajok. Korabeli leírások szerint a vendéglő piszkos, bűdös volt. A két pincér tanulatlan, illetlen modorra is sok panasz érkezett.

A bérlő Bogári Ignác vendéglős folyamatosan ittas volt. Egy alkalommal Antal Géza helybeli fényképészt verte meg. Máskor a felesége és cselédei ruháit gyújtotta fel, őket nagy késsel kergette. Ezért aztán 1894 februárjában áprilisi, végleges felmondásra kötelezték.

A Korona vendéglő megépít-

tése, és környezetének „úrivá” tétele a György (ma Petőfi tér) parkírozására is mozgalmat indított el, Mátray Gyula képezde i igazgató főrendezésével. Novemberre Festetics Tassiló gróf a csurgói főerdészeti hivatal útján ígéretet tett a mai Petőfi és Széchenyi tér parkírozáshoz szükséges facsemeték biztosítására.

A Korona átadását követő pár éven belül, hamar kiderült, hogy az öt hálószoba kevésnek bizonyult. Így az akkor még udvari részre egy szállószobákból új részt terveztek építeni, melyre 1902 februárjában 9257 korona hitel felvétel engedélyezett Csurgónak Somogy Vármegye Törvényhatósági Bizottsága. Ezt követően Sárközy Andor jegyző és Pataki Antal bíró már ki is írták az „árlejtést”, mai szóval pályázatot a Korona melletti épület (ma Petőfi tér 1.) felépítésére. A kiírást Lang Mór helyi vállalkozó nyerte el, 9200 koronáért.

Májusra már tető alá került az épület, és felépült az új kerítés is. 1902 júliusára aztán már egy-két apróbb javítás után át is lett adva a Korona új szálló épülete.

A fejlődés ezután sem állt meg. 1913 júniusában, Panác Antal bérlő idejében további új bútorzattal, felújítva adták át a szép, lugasos, virágos kerthelyiséget.

Az Korona életének elmúlt 130 éve során aztán még több kisebb-nagyobb átalakítás, tulajdonos, és elnevezés is váltogatta egymást: szálloda, vendéglő, nagyvendéglő, korcsma, fogadó, stb. 1919-ben a Vörös Forradalom Tanács Szállodára keresztelte. 1948-ban államosították, majd szövetkezeti tulajdonba került. Csokonai szerelmének emlékére Lilla presszó is működött a falai között. Sok csurgói emlékében elevenen élnek a teltházassal mozi élmények is. Az önkormányzat 1994-ben visszakapta, részlegesen értékesítette, majd részben vissza is vásárolta a tulajdonjogát. Jelenleg alszik és álmodik ez a 130 éves, de még vénségében is szépséges öreg hölgy, a Korona. Álmodik egy szép jövőről, melyben megfiatalodva, új ruhában, csillogó ablakszemekkel ünnepelhet majd egy következő születésnapot.

VARGÁNÉ HEGEDŰS MAGDOLNA

Csurgó Csokonai korában

(Pontosan 50 évvel ezelőtt jelent meg Belényesy Alajos (1911- 1989) zákánytelepi általános iskolai tanár alábbi írása a Somogyi Néplapban. A szerző az erdélyi Gyergyószentmiklóson született. Iharosberényből került Zákánytelepre, ahol feleségével, Zsókéval 25 évig tanított. Csaba fiúk a Magyar Távírat i Iroda vezérigazgatója lett, Zsolt Csurgón érettségizett, majd mérnökként A MÁV Pécsi Igazgatóságának alkalmazottja volt.. Ali bácsi itt is gyökeret vert, otthonra talált. Lelkes és eredményes kutatómunkát végzett. Igazából ő találta meg

Zrínyi- Újvárt. A Petőfi Rádióban beszélgetett erről Perjés Géza hadtörténésszel. A Honismeret Folyóiratban pedig "Hol volt Új- Zrínyivár" címmel jelent meg tanulmánya. 1970-ben egy kiselejtezett kilométerkövel meg is jelölték a vár helyét. Csokonai Vitéz Mihály születésének közelgő 250. évfordulójára készülve a legidősebb a korabeli Csurgó megjelenítése.)

H. J.

Csokonai Vitéz Mihály születése 200. évfordulójának megünneplésére készül Csurgó. Mint tudjuk, a költő itt tar-

tózkodott 1799. május 26-tól 1800. március közepéig. Az irodalomtörténet igen kimerítően felkutatta csurgói munkásságát. Volt iskolájának épülete is áll. A korabeli Csurgó leírását sajnos kevésbé ismerjük. Két kiadatlan forrásmunka azonban rendelkezésünkre áll, amelyből képet alkothatunk magunknak arról, hogy milyen volt a költő itteni tartózkodása idején.

Bél Mátyás latin nyelvű notitiája, amelyet Gyurkovits György másolt le és valószínűleg saját kora állapotának megfelelően kibővített 1800 körül, a marcali járásban fekvő Csurgó-

ról a következőket írja: „Festetics György gróf mezővárosa. Területe síkságon helyezkedik el, ahol a földek és rétek jó minőségűek, szőlőhegye pedig egy magas dombon van, ahol jó minőségű fehér bor terem. Régi és új városra osztandó. A régi város az uradalom székhelye számos csinos épülettel, az uradalmi kert nemes gyümölcsöket hoz, és a katolikus templom is itt emelkedik. A plébános is ebben a régi városban székel. Az új városnak református gimnáziuma van, amelyben humán tudományokra készítenek elő. Filozófiával is foglalkoznak. Ehhez a gimnáziumhoz

csatolva van egy kápolna vagy imaház, amelyben a tanárok hivatalból segédlelkészi szolgáltatást teljesítenek. A lakosok magyarok, részben római katolikusok, részben a református vallást követik. Pallosjog hatalmában van az uradalom, ezen a helyen kereskedés folytatható, mert kiváltsággal bír. Látható itt bizonyára a Zrínyiek várának rommaradványai az ó- és az újjváros között. Ezen az említett helyen a templomosok rendháza is állt.

Csurgóról feltehetően a legrégebbi részletes magyar nyelvű forrásmunka Németh plébánostól származik, aki 1838 körül Csurgó mezőváros történeti vázlata című kéziratában többek között ezeket írja: „Csurgó régenten a templáriusok, az ún. Vörös barátok birtoka volt. A ház előjárósága véghatalommal bírt. Hol lehetett ezen katonai szerzeteseknek zárdája, vagyis várkastélya és minő fekvése és kiterjedése, kivenni nem lehet. Ugyanis az ő korukból más nem maradt fenn épségben, csupán egy to-

rony, mely most, miután templom építetett hozzá, templomtoronyként szolgál. Mikor építették ezt a tornyot, nem tudni. Hallottam ugyan Bécsben létemkor, 1838-ban Festetics Lászlótól, hogy lett légyen beépítve valami faragott kő, melybe esztendő szám volt vésvé. A gróf úr felbosszankodva panaszlá, hogy Festetics György idejében az uradalmi tisztség ezen tornyot kijavíttatván, ezt a faragot követ is bevagoltatta.

A templom major felőli és déli oldalán is vannak fundamentum maradványok, amelyekre akkor akadtak, amikor a templom környékét Festetics László parancsolatjára a rabok planérozták. Ebből arra lehet következtetni, hogy a régi lovagrendnek várkastélya ezen a tájon állhatott, amelyen a mostani templom és az urasági majori épületek. De lehetett itt valaha Csurgón más helyen is egy várkastély, t. i. azon a posványos völgyben, amely Ócsurgó és az ú. n. Újjváros között van. A posvány és a még

darabokban fennlévő várba vezető töltések mutatják, nagy és mély lehetett. Ezen a most gazdag rétséget formáló posvány északnyugati részén látszik egy mesterségesen készített domb vagy emelkedés, melyen a kastélynak helyei kivehetőek. Az én üdömben azonban a földből kiálló falakat látni már nem lehetett. Az idevalósi öregebb emberektől hallottam, hogy ők milyen darab falakra emlékeznek. A földből most is szed ki az a két birtokos polgár igen jól kiégett téglákat, akiknek a várterület belső telkület esett. Ez a várkastély valaha Csitkár várának neveztetett. Ki lehetett régenten ez a Csitkár, nem tudhatni. Hihető azonban, hogy a hatalmas Zrínyi családnak volt a várnagya.

Festetics György alatt Csurgó nagyon kiterjedett, mert ő Csurgó és tőle délnek eső Alsók falu között levő Vadaskert nevű erdő ez dombos részét kiirtatván, házhelynek kiosztotta. Arra törekedvén, hogy így Csurgó Alsókkal összeszakkadván egy népes mezőváro-

socskát alapítson. Első tette az volt, hogy 1793-ban nagyszerű egyemeletes iskola épületet emelt, mindjárt az újjvárosi domb nyugati részén, és azt a reformátusoknak ajándékozta bizonyos kikötések mellett.

Ezután létesített ennek folytán le egy téres utca, azután két nagy vásártér egymás után. Az alsó nagyobb vásártérül az utca kétfelé ágazik, nyugatról az u. n. Cseh utca, mivel csehországi jövevények szállották meg azt. A másik keletről Alsóki utca, mivel egyenes vonalban Alsókkal olvad össze.

A húsvét keddi és pünkösd keddi csurgói vásárokat valaha a templom környékén tartották, és mint búcsú vásárok a templomnak jövedelmeztek. Az újjváros alapítása után az új vásárterekre vitettek által, és ezek már uradalmiakká lettek...”

Így vullanak a megfakult föliánsok a Csokonai korabeli Csurgóról.

Belényesi Alajos

Eljön a november

eljön a november köddel terhes vággyal,
szürke vén felhők árnyalják a tájat
sötét ollóval rövidítik a napot
szél gyűjti a falevelet takarózik
a föld, tartja a meleget,
füstcsíkok a kéményből a holdat lesik
sok bogár a menedéket keresik
sárgul már a varjútövis benge
az erdei király a lantot letette
másként rezegnek a fényes falevelek
mélyebbre hajólnak a parti füzek
elcsendesedtek a zibongó tábórhelyek
megszült a terhes határ

elrepült messze a fecskemadár
ködön át hullámszik esténként a harangszó
mélyebbről kiált minden elfojtott szó
rohanó élet araszolva éled
ha felébred álmából valahára
bolond lukból fú, bolond szél utána
elszáradt vén diófa ágait
száraz csont, zuzmók legelik
úgy áll bozontos sötét alakja
a kert végében egymaga
mint az ítélet, s bírja önmaga

Büki Imre

	Kiadja: ICMCOM Marketing és Szolgáltató Bt.	Főszerkesztő: Szabó Balázs Szerkesztők: Balogh Veronika, Vargáné Hegedűs Magdolna	Küldjön hírt! Juttassa el hozzánk észrevételét, osszon meg érdekességeket, küldjön híreket! Levélcím: 8840 Csurgó, Kossuth L. u. 1. Telefon: +36 30/480 2046 Email cím: csurgo.es.kornyeke@gmail.com
	Felelős kiadó: Szabó Balázs - ügyvezető	Elérhetőek Csurgón az alábbi helyeken: egyházak, általános iskolák, középiskolák, óvodák, Csokonai Közösségi Ház, Városi Könyvtár, Posta, Széchenyi téri újságos.	
	Levélcím: 8840 Csurgó, Kossuth L. u. 1.	Telefon: +36 30/480 2046	
	Email cím: csurgo.es.kornyeke@gmail.com		
Csurgó és Környéke - Közéleti és kulturális lap Megjelenik (2023./10. szám): 2023. október 23. Lapzártá: minden hónap 20-án! ISSN 0864-8867			

Rózsaszín október

Az emlőrákot az Egészségügyi Világszervezet (WHO) a nők leggyakoribb daganatos betegségeként tartja számon mind a fejlett, mind a fejlődő országokban. Utóbbiak lakosai körében a várható élettartam növekedése, a városiasodás és a modern életvitel következményeként gyors mértékben nő a betegség előfordulása, rosszabb halálozási mutatóikért pedig a későbbi stádiumban történő felismerés okolható.

A prevenció, a figyelemfelkeltés ösztönözte Amerikában a mellrák túlélőit először csaknem harminc éve, hogy rózsaszín szalagot viseljenek. Október elseje a mellrák elleni küzdelem világnapja, jelképe pedig a rózsaszín szalag. A reményt szimbolizáló rózsaszín szalagot viselők hitet tesznek a kór elleni küzdelem mellett.

Magyarországon az emlőrák az egyik leggyakrabban előforduló daganatos megbetegedés. Évente nagyjából 5-6000 új emlőrákos beteget regisztrálnak és körülbelül 2000 nő halálát okozza a megbetegedés. Azaz élete során csaknem minden 10. nőnél kialakulhat ez a megbetegedés. Az emlőrák kialakulásának esélye 50-65 év között a leggyakoribb, de egyre gyakrabban érinti az ennél fiatalabb nőket és nem kíméli a férfiakat sem. Bár náluk jóval ritkább, ám gyorsabb lefolyású és rosszabb indulatú a megbetegedés.

Pedig nem kellene, hogy így legyen. A mellrák elleni küzdelem világnapja ezért is igyekszik arra felhívni a figyelmet, hogy a korai felismerés életet menthet, és hogy mit tehetünk mi e téren saját magunkért. A legtöbb esetben csupán egyetlen sejtből kiindulva 5-8 éven át fejlődik a daganat a mellben,

amíg végül kimutatható válik a mammográfiai vizsgálat segítségével. Tapinthatóvá csak ezt követően válik, ekkorra már eléri az 1 cm körüli átmérőt. Éppen ezért az emlőrák kezelése annál hatékonyabb lehet, minél korábban történik meg a daganat felismerése, annál nagyobb a valószínűsége a gyógyulásnak is.

A legtöbb emlő- és petefészekrák – a többi daganatos betegség nagy részéhez hasonlóan – ma még ismeretlen okból, főként idősebb korban következik be. Az esetek mintegy 6%-ában azonban bizonyítható vagy feltételezhető, hogy az emlőrák hátterében örökletes génelváltozás áll. A hibás gén jelenléte még nem jelent rákot, de fokozott hajlammal jár együtt. Az érintetteknek a hajlamosító tényezők miatt érdemes a rendszeres önvizsgálat és szűrés mellett a modern diagnosztikai eljárást is igénybe venniük.

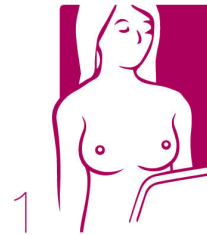
A Magyar Rákellenes Liga és alapszervezetei - így a Csurgói Alapszervezet is - minden októberben megszervezi figyelemfelhívó prevenciók kampányát, a Rózsaszín szalagos sétát. Idén ez városunkban október 25-én, szerdán lesz.

Ne feledjük! A rák nem a diagnózistól létezik! Az, hogy mikor, mennyi idő elteltével lesz diagnózis, majd kapunk terápiát, csak attól függ, hogy elmegyünk-e szűrésre, vagy orvoshoz, illetve mindezt mennyi időn át halogatjuk!

Forrás:

1. *Ne késlekedj! Figyelemfelhívás a mellrák elleni szűrésre motoros felvonulással* <https://rakliga.hu/blog/2023/10/03/ne-kesle->

szánj magadra 5 percet havonta!

1

Állj szemben a tükörrel leeresztett karral és vállal! Figyeld meg a mellek alakját (bőrelváltozás, elszíneződés, duzzanatot, bimbók behúzódnása)!

2

A megfigyelést ismételd meg úgy, hogy mindkét karodat a fejed fölé emeled!

3

Tapintsd át melleidet úgy, hogy egyiket majd a másikat a két tenyered közé veszed, majd tenyereidet vízszintes irányban elcsúsztatva mozgatod!

4

Jobb kezéd összeházt ujjjaival enyhén nyomással, körkörös mozdulattal tapintsd át egyik, majd másik melled!

5

Kényelmesen hanyatt fekvő, egyik kezéd a fejed alá, egy kispárnát pedig a vállad alá helyezve ugyancsak körkörös mozgással tapintsd át egyik, majd a póz megcserélésével a másik melled!

6

Ujjaid hegyével tapintsd át mindkét hónaljad!

7

Karodat a tested mellé helyezve ismételd meg a hónalj tapintását mindkét oldalon!

8

Enyhén nyomd meg mellbimbódat, vajon ürül-e belőle váladék?

BV

kedj-figyelemfelhívás-a-mell-rakszuresre-motoros-felvonulással/

2. *Ma van a Rózsaszín október napja* <https://www.synlab.hu/lakossagi/magazin/oktober-1-a-rozsaszin-sza->

lag-napja

3. *Az emlőrák elleni küzdelem világnapja - október 1.* https://www.neak.gov.hu/sajtoszoba/kozlemenyek_eu_napok/eu_vilagnapok_emlorak

UNOKÁINK IS FŐZNI FOGJÁK

Ha van egy régi **recepted**, melyet **nagymamádtól, édesanyádtól** tanultál

Csatlakozz a csurgói főzőklubbhoz és főzzük, süssük meg együtt azt a finomságot.

Az összegyűjtött receptekből **receptfüzetet hozunk létre.**

Bővebb információ:
Vassné Huszics Bernadett
tel. szám:
06-20/538-7065,
messenger, facebook:
Vassné Huszics Bernadett

